

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

обов'язкова загальна

за освітньо-професійною програмою вищої освіти

«Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

мова навчання українська, англійська

Рекомендовано кафедрою

мовної підготовки на 2023-2024

навчальний рік.

Протокол від 08 серпня 2023 року № 1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Іноземна мова».

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Основним завданням вивчення іноземної мови є формування в здобувачів вищої освіти загальних та професійно зорієнтованих комунікативних іншомовних компетенцій щодо забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі.

Пріоритетними є принципи комунікативного підходу в викладанні навчальної дисципліни, практична спрямованість навчання, функціональний підхід до відбору та презентацій мовного матеріалу, врахування індивідуально-психологічних особливостей здобувача та його рідної мови.

У такий спосіб формується професійна зорієнтована комунікативна компетентність у здобувачів поетапно, циклічно та системно, що дозволяє з більшою ефективністю викладати іноземну мову в межах нормативного курсу вивчення.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Говаленков Сергій Сергійович, викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, бібліотека. Контактний номер телефону – 063-471-67-74.
E-mail	gvalenkov@ukr.net
Наукові інтереси	Методика викладання іноземної мови, викладання професійно-технічної термінології іноземною мовою.
Професійні здібності	<ul style="list-style-type: none"> - знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - використання сучасних мультимедійних засобів в процесі навчання; - науково-пізнавальні здібності; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у ORCID: http://orcid.org/0000-0002-1894-1971 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204847083

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.30 до 16.30 за допомогою технічних засобів (Zoom або Google meet). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: підготовка фахівців, здатних опрацьовувати професійно-орієнтовані іншомовні (друковані та електронні) джерела та здійснювати комунікацію у виробничих умовах під час усного та письмового спілкування.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати **знання**:

- професійно-орієнтованого лексико-граматичного мінімуму;
- особливостей фахової термінології;
- лексичного мінімуму комп'ютерних (інформаційних) технологій;
- синтаксичних, семантичних та фонетичних правил й закономірностей іноземної мови;
- вимог до усного й писемного професійного мовлення;
- структури діалогу загальнонаукового характеру;
- мовленнєвого етикету спілкування іноземною мовою: моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо;

уміння/навички:

- застосовувати лексико-граматичний мінімум у відповідних комунікативних ситуаціях;
- проводити обговорення проблем професійно-орієнтованого характеру, що має на меті досягнення порозуміння;
- розуміти монологічне повідомлення в рамках визначеної сфери й ситуації спілкування;
- будувати діалог за змістом тексту;
- робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір;
- фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна, вечірня)
Статус дисципліни	обов'язкова загальна
Навчальний рік	2023-2024
Семестр	1-2-й

Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом (в годинах):	
- лекції (годин)	-
- практичні заняття (годин)	36
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	54
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
Форма підсумкового контролю	
(курсова робота (курсний проект); диференційний залік, іспит)	екзамен, диференційований залік

Передумови для вивчення дисципліни

Для якісного вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» бажано отримати знання наступних дисциплін: українська мова (за професійним спрямуванням).

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.	ПРН05
Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері діяльності.	ДРН1

- формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
--	---------------

Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК05.
Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері діяльності.	ОКД1

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1.

Тема 1.1. Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається. Види та причини виникнення природних катастроф. Мовленнєвий етикет спілкування.

Тема 1.2. Організація профілактичної роботи. Лексичний мінімум основ міжкультурної свідомості з визначенням взаємостосунків і взаємовідносин.

Тема 1.3. Види та причини виникнення промислових катастроф. Граматика для усного викладу інформації. Прилади пожежогасіння. Засоби індивідуального захисту рятувальників.

Тема 1.4. Модульна контрольна робота.

Тема 1.5. Підсумковий контроль.

Тема 1.6. Вибухи. Класифікація вибухів. Електронні іншомовні джерела.

Тема 1.7. Інженерна техніка та її застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт. Сайти міжнародних організацій цивільного захисту та організацій країни, мова якої вивчається.

Тема 1.8. Ліквідація пожеж та наслідків надзвичайних ситуацій. Комп'ютерний переклад іншомовної інформації.

Тема 1.9. Тероризм та засоби безпеки. Мовно-комунікативний рівень проведення презентацій. Міжнародна взаємодія з питань захисту території та населення від наслідків надзвичайних ситуацій.

Тема 1.10. Модульна контрольна робота.

Тема 1.11. Диференційований залік.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна, вечірня) форма						
	Кількість годин за формами навчання						
	усього	у тому числі					
лекції		семінарські заняття	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль	
1-й семестр							
Модуль 1.							

Тема 1.1. Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається. Види та причини виникнення природних катастроф. Мовленнєвий етикет спілкування.	12			6		6	
Тема 1.2. Організація профілактичної роботи. Лексичний мінімум основ міжкультурної свідомості з визначенням взаємостосунків і взаємовідносин.	12			6		6	
Тема 1.3. Види та причини виникнення промислових катастроф. Граматика для усного викладу інформації. Прилади пожежогасіння. Засоби індивідуального захисту рятувальників.	10			4		6	
Тема 1.4. Модульна контрольна робота.	8					6	2
Тема 1.5. Підсумкове заняття	2			2			
Всього за 1 семестр	44			18		24	2
2-й семестр							
Назви модулів і тем	Кількість годин за формами навчання						
	усь го	у тому числі					
		лекц ії	семі- нар- ські занят тя	практичні (семінарсь кі) заняття	лабора- торні заняття (інші види	самос- тійна робота	Поточ- ний контр- оль

					занять)		
Тема 1.6. Вибухи. Класифікація вибухів. Електронні іншомовні джерела.	10			4		6	
Тема 1.7. Інженерна техніка та її застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт. Сайти міжнародних організацій цивільного захисту та організацій країни, мова якої вивчається.	10			4		6	
Тема 1.8. Ліквідація пожеж та наслідків надзвичайних ситуацій. Комп'ютерний переклад іншомовної інформації.	8			2		6	
Тема 1.9. Тероризм та засоби безпеки. Мовно-комунікативний рівень проведення презентацій. Міжнародна взаємодія з питань захисту території та населення від наслідків надзвичайних ситуацій.	8			2		6	
Тема 1.10. Модульна контрольна робота.	8					6	2
Тема 1.11. Диференційований залік	2			2			
Всього за 2 семестр	46			14		30	2
Разом за модулем 1	90			32		54	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.1. Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається. Види та причини виникнення природних катастроф. Мовленнєвий етикет спілкування.	6
2.	Тема 1.2. Організація профілактичної роботи. Лексичний мінімум основ міжкультурної свідомості з визначенням взаємостосунків і взаємовідносин.	6
3.	Тема 1.3. Види та причини виникнення промислових катастроф. Граматика для усного викладу інформації. Прилади пожежогасіння. Засоби індивідуального захисту рятувальників.	4
4.	Тема 1.4. Модульна контрольна робота.	2
5.	Тема 1.5. Підсумкове заняття	2
6.	Тема 1.6. Вибухи. Класифікація вибухів. Електронні іншомовні джерела.	2
7.	Тема 1.7. Інженерна техніка та її застосування при проведенні аварійно-рятувальних робіт. Сайти міжнародних організацій цивільного захисту та організацій країни, мова якої вивчається.	4
8.	Тема 1.8. Ліквідація пожеж та наслідків надзвичайних ситуацій. Комп'ютерний переклад іншомовної інформації.	4
9.	Тема 1.9. Тероризм та засоби безпеки. Мовно-комунікативний рівень проведення презентацій. Міжнародна взаємодія з питань захисту території та населення від наслідків надзвичайних ситуацій.	2
10.	Тема 1.10. Модульна контрольна робота.	2
11.	Тема 1.11. Диференційований залік	2
Разом:		36

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: пояснення, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- *методи навчання за джерелами набуття знань*: словесні методи навчання (пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);

- *методи навчання за характером логіки пізнання*: аналітичний; дедуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається*: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- *інноваційні методи навчання*: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота*.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є тестові завдання з читання, письма, аудіювання та говоріння.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Іноземна мова» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, проведення термінологічних диктантів, виконання письмових завдань з граматики.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

1 семестр

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних

				заняць
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	-	-	-
	семінарські заняття	-	-	-
	практичні заняття	10	4	40
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	30	30
Разом за модуль 1				70
Разом за поточний контроль				70
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				-
III. Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

2 семестр

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	-	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	8	9
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)	1	28
Разом за модуль 1			100

Разом за поточний контроль	100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)	-
III. Підсумковий контроль (диференційований залік)	-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

1 семестр

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

3 бали - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади;

2 бал – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератур (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

2 семестр

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 9 балів):

7-9 балів – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

4-6 балів - здобувач не досить впевнено володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, але не наводить приклади;

2-3 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми;

1 бал – здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок;

0 балів – здобувач не знає відповіді на питання.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з п'яти практичних завдань. Виконання повинно містити: переклад тексту українською мовою, виконання граматичних завдань; виконання лексичних завдань; добір українських відповідників до слів іншомовного походження; добір відповідних лексичних одиниць іноземною мовою.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи № 1 (оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів):

24-30 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

20-23 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.

15-19 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.

9-14 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

2-8 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.

0-1 бал – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Кожен варіант модульної контрольної роботи №2 складається з п'яти

завдань: завдання на розуміння тексту, завдання на знання активної лексики та завдання на знання граматики англійської мови.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи № 2 (оцінюється в діапазоні від 0 до 28 балів):

26-28 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

23-25 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.

20-22 бали – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.

16-19 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

10-15 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.

1-9 балів – оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає удосконалення і реалізацію набутих знань на практиці.

Критерії самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але припущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – у цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Історія розвитку англійської мови.
2. Британський та американський варіанти англійської мови.
3. Мова ділових паперів.
4. Оформлення адреси за міжнародними зразками.
5. Транслітерація.
6. Резюме.
7. Зразки особової документації.
8. Складання автобіографії, особової документації.
9. Правила та методика складання анкет.
10. Правила та методика заповнення анкет.
11. Структура складнопідрядного речення.
12. Формальні ознаки складнопідрядного речення: побудовчі слова – сполучники, сполучні слова, відносні займенники.
13. Мовні особливості ділового листування.
14. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі.
15. Посткомп'ютерне редагування перекладу.
16. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.
17. Безпека вдома.
18. Безпека на підприємстві.
19. Дії пожежників-рятувальників під час ліквідації надзвичайних ситуацій. Рецептивні й продуктивні навички словотворення.
20. Граматичні форми й конструкції, що означають суб'єкт дії, дію, об'єкт дії, характеристику дії.

21. Граматичні форми й конструкції, що означають необхідність, бажаність, можливість дії, умовні дії, логіко-сміслові зв'язки.

22. Лексико-граматичні особливості оглядів наукової літератури.

23. Робота з іншомовними джерелами наукового характеру (статті, монографії, реферати, трактати, дисертації тощо).

24. Методи анотування та реферування іншомовних джерел.

25. Лінгвістичні особливості анотування та реферування іншомовних джерел.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен білет складається з трьох завдань: з двох теоретичних питань та одного практичного.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені (оцінюється від 0 до 30 балів):

25-30 балів – у повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно виконав практичне завдання;

20-24 бали – достатньо володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні мовленнєві помилки.

10-19 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом, але поверхово аналізує матеріал без обґрунтування та аргументації, допускає суттєві мовленнєві помилки.

6-9 балів – недостатньо розкриває зміст теоретичного питання та практичного завдання, допускаючи при цьому суттєві помилки.

1-5 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Перелік теоретичних питань для
проведення підсумкового контролю (екзамен)

Модуль № 1.

1. Служба цивільного захисту в Україні та країні, мова якої вивчається.
2. Причини виникнення вогню.
3. Види пожеж.
4. Мовленнєвий етикет спілкування.
5. Історія розвитку пожежної частини.
6. Сучасні пожежні частини.
7. Лексичний мінімум основ міжкультурної свідомості з визначенням взаємостосунків і взаємовідносин.
8. Організація пожежно-профілактичної роботи.
9. Обладнання пожежної частини.

10. Електронні іншомовні джерела.
11. Граматика для усного викладу інформації.
12. Прилади пожежогасіння.
13. Засоби індивідуального захисту рятувальників.
14. Сайти міжнародних організацій цивільного захисту та організацій країни, мова якої вивчається.
15. Вогнегасники.
16. Класифікація вогнегасників за типами пожеж.
17. Комп'ютерний переклад іншомовної інформації.
18. Пожежна профілактика та безпека.
19. Мовно-комунікативний рівень проведення презентацій.
20. Стихійні та техногенні катастрофи.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь у обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття без поважної причини, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні виконувати завдання для самостійної роботи в термін до початку практичного заняття. Якщо завдання не було виконано вчасно, його можна виконати та показати викладачеві до складання екзамену. Якщо здобувач не задоволений кількістю балів, отриманих під час роботи на практичному занятті, він має змогу в індивідуальному порядку зустрітися з викладачем під час консультації та відпрацювати тему в термін до складання екзамену.

6. Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та набрав за них необхідну кількість балів для допуску до підсумкового контролю.

7. Здобувач, який не з'явився на підсумковий контроль без поважних причин, вважається таким, який не склав цей підсумковий контроль та не виконав свого індивідуального плану.

8. З метою підвищення оцінки за екзамен з дозволу керівника факультету (керівника кафедри), здобувачеві може бути надана можливість повторного складання цього підсумкового контролю. Здобувачеві може бути надана можливість повторного складання до двох підсумкових контролів із навчальної дисципліни.

9. З метою реалізації права здобувача на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів у НУЦЗ України, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з освітнього компонента (апеляції), розпорядженням проректора з навчальної та методичної роботи створюється апеляційна комісія. Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства.

10. ЗВО під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, під час самостійного виконання завдань, а також під час складання елементів поточного та підсумкового контролю, повинні дотримуватися політики академічної доброчесності відповідно до чинного законодавства.

11. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики гендерної рівності відповідно до чинного законодавства.

12. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися протиепідемічних заходів відповідно до чинного законодавства.

13. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися заходів безпеки воєнного стану відповідно до чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузь знань 26 «Цивільна безпека» спеціальність 263 «Цивільна безпека». (Розглянуто та затверджено вченою радою Національного університету цивільного захисту України протокол № 11 від 28 червня 2023 р.). Режим доступу:

https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2023/263_IZSPVR_bak23.pdf

2. Логвиненко І.В., Тороповська Л.В., Панова Т.М. Англійська мова за професійним спрямуванням для вищих навчальних закладів системи МНС. Навч. посібник. – Харків: УЦЗУ, 2009. (бібліотека НУЦЗУ).

3. Virginia Evans –Jenny Dooley – Matthew Williams. Firefighter. Career Paths. Express Publishing, 2018. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

Допоміжна

1. Liz and John Soars - Oxford University Press - New Headway Intermediate the THIRD edition, 2003. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

2. Богацький І.С., Дюканова Н.М. Бізнес-курс англійського язика. Словарь-справочник. – К., 2003. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

3. Верба Л.Г., Верба Г.В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник. – К., 2003. (бібліотека НУЦЗУ).

Словники

1. Glossary of Civil Protection Terms : [Словник термінів сфери цивільного захисту] / Укл. І. Є. Богданова та ін. ; за заг. ред. В. П. Садкового. — Х. : НУЦЗУ, 2015. — 293 с.

2. Лексико-семантичне дослідження професійної термінології працівників ДСНС України. Словник / За заг. ред. Ірини Богданової. Харків, НУЦЗУ, 2021. - 204 с. – Режим доступу:

<https://docs.google.com/document/d/1hc6belE3LN99eKqi4NcSHK3wTj5MnSRIRHP9JSD76NE/edit#heading=h.gjdgxs>

Інформаційні ресурси

1. Longman Dictionary of Contemporary English Online. Офіційний сайт. URL: <https://www.ldoceonline.com/>

2. Official web portal of The State Emergency Service of Ukraine. URL:

<https://dsns.gov.ua/en>

3. Florida Disaster. Org. Division of Emergency Management. URL:
<https://www.floridadisaster.org/>

Розробник:

викладач
кафедри мовної підготовки,
кандидат технічних наук

_____ Сергій ГОВАЛЕНКОВ